

گنجینه لیتیوم افغانستان کلید چین برای تسلط بر خودروهای برقی (EV)

نشریه eurasia review

لیتیوم افغانستان: کلید چین برای تسلط بر خودروهای برقی است این امر افغانستان را با داشتن برخی از بزرگترین ذخایر لیتیوم دست نخورده جهان به صحنه مرکزی سوق داده است. ذخایر تخمینی لیتیوم افغانستان که اغلب به عنوان "عربستان سعودی لیتیوم" شناخته می شود، حدود ۲.۳ میلیون تن است که چشم انداز مطلوبی را برای کشورهایی که برای تسلط در بخش انرژی پاک رقابت می کنند فراهم می سازد.

محاسبات استراتژیک چین - یک رویکرد چند وجهی

چین که سهم جهانی قابل توجهی (۵۶.۳) از خودروهای برقی و مصرف کننده پیشرو لیتیوم را در اختیار دارد، به عنوان یک سهامدار کلیدی در منابع لیتیوم افغانستان ظاهر شده است. علاقه این کشور به لیتیوم افغانستان از یک رویکرد استراتژیک چند جانبه ناشی می شود:

■ تامین لیتیوم راه نجاتی برای تسلط چین بر خودروهای برقی:

چین با تقاضای فزاینده ای برای لیتیوم مواجه است تا صنعت رو به رشد خودروهای برقی داخلی خود را تامین کند. از سال ۲۰۲۳، چین بیش از ۵۰ درصد از فروش جهانی خودروهای برقی را به خود اختصاص داده است و انتظار می رود این تسلط همچنان ادامه یابد. چین با تضمین دسترسی به لیتیوم افغانستان، قصد دارد وابستگی خود را به منابع دیگر، به ویژه کشورهای آمریکای جنوبی و استرالیا کاهش دهد و اختلالات احتمالی عرضه را کاهش دهد. این امر موقعیت آن را در بازار خودروهای برقی تقویت می کند و از آن در برابر نوسانات قیمت یا بی ثباتی سیاسی در سایر مناطق غنی از منابع محافظت می کند. آسیب پذیری چین در برابر اختلالات زنجیره تامین در سال ۲۰۲۱ مشخص شد، زمانی که یک جدال سیاسی با استرالیا، یک تولیدکننده بزرگ لیتیوم، منجر به افزایش قیمت لیتیوم شد. تنوع بخشیدن به منابع لیتیوم برای جاه طلبی های بلندمدت خودروهای برقی چین بسیار مهم است.

■ ثروت اقتصادی بادآورده-پتانسیل سودآور لیتیوم:

استخراج و فرآوری لیتیوم فرصت های اقتصادی سودآوری را ارائه می دهد. سرمایه گذاری چین در معادن لیتیوم افغانستان می تواند درآمد قابل توجهی ایجاد کند و بازارهای جدیدی را برای شرکت های چینی درگیر در تجهیزات معدن، توسعه زیرساخت ها و لجستیک باز کند. این امر باعث تقویت قدرت اقتصادی و قدرت فناوری چین در بخش لیتیوم می شود. شرکت های چینی قبلاً به بخش معدن

افغانستان نفوذ کرده اند و شرکت **لیتیوم جیانگشی هونگدا**، یک شرکت دولتی، علاقه خود را به پروژه های لیتیوم افغانستان ابراز کرده است.

▪ نفوذ ژئوپلیتیکی - تعمیق روابط با رژیم طالبان:

دخالت چین در بخش معدن افغانستان می تواند روابط اقتصادی و سیاسی این کشور را با رژیم طالبان تقویت کند. چین با ارائه کمک های اقتصادی بسیار مورد نیاز و کمک های بازسازی می تواند از نفوذ خود برای دسترسی ترجیحی به منابع لیتیوم افغانستان استفاده کند. این به طور بالقوه می تواند نفوذ منطقه ای چین را افزایش دهد و چشم انداز ژئوپلیتیک وسیع تر آسیای مرکزی را شکل دهد. تقویت روابط چین و طالبان نیز می تواند معیاری برای ثبات در یک منطقه ناآرام ایجاد کند.

❖ چالش ها و نیم نگاهی به امید:

ایجاد تعادل در توسعه و پایداری استخراج منابع لیتیوم افغانستان بدون چالش نیست. بی ثباتی سیاسی، وضعیت امنیتی شکننده و زیرساخت های توسعه نیافته موانع مهمی در کشور ایجاد می کند. استخراج لیتیوم به مقدار قابل توجهی آب نیاز دارد که یک منبع کمیاب در افغانستان است. علاوه بر این، اثرات زیست محیطی استخراج لیتیوم مستلزم بررسی دقیق برای جلوگیری از تخریب اکولوژیکی، آلودگی بالقوه سطح آب و ناآرامی اجتماعی در میان جوامع محلی است. با این حال، در صورت برخورد مسئولانه با توسعه، فرصت هایی وجود دارد که می توان از آنها استفاده کرد. سرمایه گذاری های قابل توجهی در فن آوری های معادن مدرن مورد نیاز است که می تواند اثرات زیست محیطی را به حداقل برساند. چین تجربه در اجرای پروژه های زیربنایی بزرگ دارد و به طور بالقوه می تواند از این تخصص برای توسعه بخش معدن افغانستان با تمرکز بر پایداری استفاده کند. علاوه بر این، توسعه بخش لیتیوم می تواند مشاغل بسیار مورد نیاز را ایجاد کند، اقتصاد جنگ زده افغانستان را تقویت کند و به تلاش های بازسازی آن کمک کند. ایجاد نیروی کار ماهر و بهبود زیرساخت ها می تواند اثرات مثبت طولانی مدت برای مردم افغانستان داشته باشد.

❖ تاثیرات زیست محیطی استخراج لیتیوم:

نیاز به شیوه های پایدار تأثیر زیست محیطی استخراج لیتیوم به عنوان یک نگرانی بزرگ ظاهر شده است. روش های سنتی استخراج لیتیوم پر مصرف و نیازمند آب هستند و می توانند منجر به آلودگی سطح آب شوند. علاوه بر این، فعالیت های معدنی می توانند اکوسیستم ها را مختل کرده و باعث نارضایتی مردم محلی و ناآرامی اجتماعی شوند.

- ❖ برای حصول اطمینان از توسعه پایدار منابع لیتیوم افغانستان، چندین اقدام کلیدی مورد نیاز است:
- (۱) پذیرش فن آوری های پیشرفته: روش های جدیدتر استخراج لیتیوم، مانند استخراج مستقیم لیتیوم (DLE)، از آب کمتری استفاده می کنند و ردپای زیست محیطی کمتری دارند. چین به طور فعال در حال تحقیق و توسعه فن آوری های DLE بوده است و تخصص آن می تواند در کاهش اثرات زیست محیطی استخراج لیتیوم در افغانستان بسیار مهم باشد.
  - (۲) مقررات سختگیرانه زیست محیطی: دولت افغانستان با همکاری ذینفعان بین المللی باید مقررات زیست محیطی سختگیرانه ای را برای اداره عملیات استخراج لیتیوم ایجاد و اجرا کند. این مقررات باید استفاده از بهترین شیوه ها، ارزیابی اثرات زیست محیطی و برنامه های نظارت قوی را الزامی کند.
  - (۳) مشارکت جامعه و اشتراک منافع: این شامل ارتباطات شفاف در مورد اثرات زیست محیطی و اجتماعی پروژه، و همچنین حصول اطمینان از دریافت سهم منصفانه از مزایای حاصل از استخراج لیتیوم توسط جوامع محلی است. این می تواند شامل ایجاد فرصت های شغلی برای ساکنان محلی، سرمایه گذاری در پروژه های توسعه زیرساختی در جوامع مجاور و ایجاد مکانیسم های رسیدگی به شکایات باشد.
  - (۴) همکاری بین المللی برای توسعه پایدار: همکاری بین المللی در حصول اطمینان از توسعه مسئولانه منابع لیتیوم افغانستان حیاتی خواهد بود. سازمان های چندجانبه مانند بانک جهانی و بانک توسعه آسیایی می توانند کمک های فنی و منابع مالی برای حمایت از شیوه های استخراج معدنی پایدار ارائه کنند. علاوه بر این، همکاری با کشورهای توسعه یافته با تخصص در فن آوری های پاک می تواند به افغانستان کمک کند تا روش های استخراج لیتیوم سازگار با محیط زیست را اتخاذ کند.

ملاحظات ژئوپلیتیکی و راه پیش رو:

چشم انداز پیچیده با عدم قطعیت و حضور رو به رشد چین در بخش معدن افغانستان نگرانی های ژئوپلیتیکی را ایجاد کرده است. ایالات متحده، یکی دیگر از بازیگران اصلی در بازار خودروهای برقی، ممکن است دخالت چین را به عنوان یک تهدید استراتژیک ببیند که به طور بالقوه منجر به افزایش رقابت برای منابع افغانستان می شود. این می تواند منجر به سناریویی شود که در آن هر دو کشور برای نفوذ با رژیم طالبان رقابت می کنند و تنش های موجود را تشدید می کند. علاوه بر این، کشورهای همسایه مانند

پاکستان، ایران و روسیه می‌توانند به این معارضه کشیده شوند و تنش‌های منطقه‌ای را تشدید کنند. عوامل متعددی می‌تواند بر مسیر آینده این چشم انداز ژئوپلیتیکی تأثیر بگذارد:

- ثبات رژیم طالبان: دولت طالبان پتانسیل ثبات درازمدت را دارد. این توانایی را دارد که باندهای جنگی دشمن را برای مدت طولانی شکست دهد. از این رو احتمال ناپایداری و اختلال در عملیات معدن کمتر است.
- واکنش جامعه بین‌المللی: پاسخ جامعه بین‌المللی به رژیم طالبان و مشارکت آن با دخالت چین در استخراج معادن افغانستان بسیار مهم خواهد بود. به رسمیت شناختن رژیم طالبان توسط قدرت‌های بزرگ می‌تواند محیط با ثبات تری برای توسعه منابع ایجاد کند.
- مسابقه جهانی برای منابع انرژی پاک: رقابت جهانی گسترده‌تر برای منابع انرژی پاک نیز بر وضعیت افغانستان تأثیر خواهد گذاشت. اگر برای فن‌آوری‌های باتری جایگزین پیدا شوند یا جایگزین‌های لیتیوم کشف شوند، اهمیت لیتیوم افغانستان می‌تواند کاهش یابد. با این حال، با مسیر فعلی بازار خودروهای برقی، انتظار می‌رود که لیتیوم در آینده قابل پیش‌بینی به عنوان یک منبع حیاتی باقی بماند.

نتیجه‌گیری:

چهارراهی برای افغانستان، مسابقه برای لیتیوم افغانستان منعکس‌کننده رقابت ژئوپلیتیک گسترده‌تر برای منابع حیاتی در انتقال انرژی پاک است. حرکت‌های استراتژیک چین رابطه پیچیده بین امنیت انرژی، منافع اقتصادی و پویایی قدرت منطقه‌ای را برجسته می‌کند. همانطور که افغانستان مسیر خود را به جلو طی می‌کند، توسعه مسئولانه، همکاری بین‌المللی و تعهد به پایداری زیست‌محیطی در به کارگیری پتانسیل لیتیومی آن برای رشد اقتصادی و ثبات بلندمدت در منطقه بسیار مهم خواهد بود. نتیجه تعیین خواهد کرد که آیا لیتیوم افغانستان به منبع رفاه یا کاتالیزوری برای بی‌ثباتی تبدیل شود. سال‌های آینده در تعیین آینده منابع لیتیوم افغانستان بسیار تعیین‌کننده خواهد بود. با برنامه ریزی دقیق، شیوه‌های توسعه مسئولانه و همکاری بین‌المللی، افغانستان این پتانسیل را دارد که از ثروت لیتیوم خود برای بازسازی اقتصاد جنگ‌زده خود و تضمین آینده روشن‌تر برای مردم خود استفاده کند. با این حال، چالش‌ها قابل توجه هستند و چشم‌انداز ژئوپلیتیکی همچنان پیچیده است. تصمیمات اتخاذ شده توسط رژیم طالبان، جامعه بین‌المللی و سهامداران اصلی مانند چین، تأثیر پایداری بر آینده افغانستان خواهد داشت.